
OTVORENA PREDAVANJA IZ FILOZOFIJE, NAUKE I UMJETNOSTI

doc. dr Igor Ševo | igor.sevo@igorsevo.com

MOTIVACIJA I CILJ

Pritisci savremenog doba i savremenog načina života pokazuju se kao perniciozni po osnovna načela institucija koje su postojale od davnina, te postaje evidentno kako se one podvrgavaju političkim i poslovno-orijentisanim izmjenama, te bivaju potisnute novonastalim ideološkim strujama. Akademska institucija ovdje nije izuzetak. Štaviše, zbog svojih osnovnih načela, ona predstavlja najveću prepreku za institucionalizaciju tih ideoloških težnji, ali, kako se čini, na osnovu objektivnih opservacija, kao i anketiranja akademskog osoblja, univerziteta i škole sve više popuštaju pod ovim pritiscima. Ovaj problem postaje sve očigledniji, te se pojavljuju kontratežnje u akademskoj instituciji, sa ciljem povratka originalnim načelima, odnosno korijenima institucije.

Na osnovu detaljne analize tržišta, stanja akademije lokalno i u svijetu, kao i mišljenja anketiranog akademskog osoblja koje je sumirano u radu [Destruktivni uticaj posthumanističke semiotičke ideologije na akademiju kao arhetipni entitet](#), nameće se jasan zaključak da je očuvanje osnovnih načela slobodnog obrazovanja od neprikosnovene važnosti za akademsku instituciju i društvo uopšte.

Manjak projekata koji teže da obrazuju i usmjere kako tipičnog tako i izuzetnog studenta, bez obzira na specifičnu struku, u klasičnom akademskom smjeru samounapređenja, prema profilu ličnosti tipično karakterisanog kao *homo universalis*, ukazuje na suviše izraženo udaljavanje univerziteta i škola od te striktno akademske težnje, znanja radi znanja. Iz ovog razloga, i na osnovu podataka koji ukazuju na potrebu i studenata i nastavnika za ovakvim vidom aktivnosti, dijelom izloženih u navedenom recenziranom radu, a dijelom analiziranih samo u svrhu organizacije ovih predavanja, može se izvesti zaključak o neophodnosti implementacije ovakvog sprovođenja otvorene nastave sa ciljem šireg obrazovanja studenata i onih pojedinaca sa prevashodno akademskim aspiracijama.

Pored zadovoljavanja individualnih potreba za samousavršavanjem i širim obrazovanjem, ovakav vid predavanja učinio bi tlo plodnijim za saradnju između različitih akademskih institucija, jer bi promovisao i pomagao u izgrađivanju interdisciplinarnosti i međusobne interakcije obrazovnih institucija specijalizovanih za različite oblasti. Iako je, u načelu, ali ne u praksi, ovo osnovna akademska težnja, ovakvi projekti su relativno rijetki, a upravo oni predstavljaju stvarnu manifestaciju ideje o akademskoj saradnji i širem obrazovanju. Prema tome, cilj ovakvog vida otvorenih predavanja na uniji različitih akademskih oblasti je višestruk: lično unapređenje i obrazovanje u širinu individualnih učesnika, unapređenje saradnje i međuinterakcije različitih akademskih oblasti, i, iznad svega, očuvanje

originalnih ideala akademije: slobode govora, slobodnog obrazovanja i odgovornosti ka istini, bilo u ličnom, naučnom ili etičkom kapacitetu.

FORMAT I NAČIN IZVOĐENJA

Kako je iskustvo pokazalo, najpodesniji način rada sa talentovanim studentima i onima koji ovakav vid predavanja i radionice potražuju radi ličnog usavršavanja u takozvanom renesansnom smjeru je onaj u kom je nametnut najmanji broj ograničenja i po strukturi samih predavanja i po pitanju vremena održavanja, pa je i planirani način izvođenja u skladu sa ovim opservacijama.

TERMINI I TRAJANJE

Pokazani najefikasniji način rada u ovim okvirima je jednosedmični fiksni termin predavanja, sa slobodnim i promjenljivim trajanjem do tri sata, uz pauze po potrebi.

TEMATIKA I IMPROMPTU VARIJACIJE

Iako se preferira slobodna tematika, na predavaču je odgovornost pripreme osnovne sedmične ili mjesečne teme, zavisno od opširnosti oblasti u koju se ulazi i procijenjene mogućnosti grananja diskusije u druge oblasti. Studenti, odnosno oni koji prate predavanja, imaju mogućnost sugerisanja sedmične ili mjesečne tematike, kako bi se omogućila dugoročna interaktivnost i optimizovanje oblasti interesa s ciljem da svi učesnici mogu kompetentno i relevantno da budu uključeni u diskusiju.

Bez obzira na osnovnu tematiku, ovakve međudisciplinarnе radionice podložne su spontanım varijacijama i grananjima tematike, s obzirom na *ad hoc* pitanja, kao i pripremljene upite predavaču. Na ovaj način promoviše se interaktivnost i akademska obrada tematike, uz slobodu iskazivanja, pri čemu se predavač obavezuje na pedantnost u pripremi i istinitost u izlaganju i predstavljenoj kompetenciji za materiju koja se obrađuje. Predavač je odgovoran da vodi i usmjerava diskusiju, te da sakuplja relevantna pitanja i obrađuje ih ili impromptu, ukoliko to iskustvo i znanje dozvoljavaju, ili po pripremi u okviru nekog narednog termina radionice.

PREDZNAJJE I CILJNA PUBLIKA

Kako su predavanja usmjerena ka onima koji gaje akademske aspiracije, te nisu ograničena na specifičnu tematiku, za uspješno praćenje prezentovanog materijala nije neophodno specifično predznanje, ali se podrazumijeva određen stepen posvećenosti, i preporučuje se minimalan stepen opšteg obrazovanja.

Iako su predavanja potpuno otvorenog karaktera, te može da ih posjećuje i prati svako ko je tome naklonjen, bez obzira na titulu, iskustvo i predznanje, osnovna ciljna grupa su studenti viših godina prvog ciklusa studija i studenti drugog ciklusa studija, bez obzira na oblast i specijalizaciju i nezavisno od obrazovne ustanove koju pohađaju, koji teže prevashodno usavršavanju u akademskom smislu, te njeguju vrijednost lične izgradnje i u drugim oblastima, pored primarne.

MATERIJALI I LOKACIJA

Neophodni pomoćni materijali za praćenje predavanja oglašavaju se u toku predavanja, u skladu sa planiranim smjerom obrade tematike, pri čemu predavanja mogu da zahtijevaju projektovanje ekrana računara, te praćenje praktičnih demonstracija može biti olakšano korištenjem tablet- ili laptop-računara.

Lokaciju predavanja oglašava predavač putem digitalnih platformi koje su za to designirane i navedene na [uvodnoj web-stranici projekta](#).

PREDAVAČ

Kako je ovaj projekat pokrenut samoinicijativno od strane jednog čovjeka, te je prirodan nastavak ranijih napora slične vrste, koncipiran je i ovdje kao takav. Drugim riječima, ova otvorena predavanja iz filozofije, nauke i umjetnosti planirana su kao samostalni i slobodni angažman istog predavača.

Doc. dr Igor Ševo diplomirani je inženjer elektrotehnike, sa više od petnaest godina iskustva u radu u užoj struci softverskog inženjerstva, kao i više od decenije iskustva u obrazovnom sistemu, prevashodno u radu sa talentovanim učenicima i studentima. Pripremao je i učenike za međunarodnu Olimpijadu iz informatike, te je bio koordinator nacionalnog tima na ovom takmičenju, takmičar je i učesnik međunarodne Olimpijade iz fizike, kao i brojnih drugih takmičenja. Samostalno je implementirao i publikovao stotine softverskih proizvoda na presjeku različitih oblasti, uključujući umjetnost, medicinu, geodeziju, fiziku, matematiku i ekonomiju. Pored poluprofesionalnog angažmana u muzičkoj kompoziciji, i kompetencije sa tri muzička instrumenta, sa objavljenim desetinama kompozicija za orkestar i gudače, poluprofesionalnog angažmana u fotografiji i ilustraciji, te brojnih napisanih filozofskih eseja, radova, kao i knjiga u pripremi, bio je član organizacije Mensa, sa maksimalnim rezultatom na međunarodnom ulaznom testu inteligencije, te je dugogodišnji praktikant borilačkih vještina. Radio je u ulogama asistenta, višeg asistenta i docenta na Elektrotehničkom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci više od šest godina, gdje je održavao slične radionice za talentovane studente, te je radio kao stručni savjetnik sa brojnim firmama u regionu i šire.

TEMATSKA PREDAVANJA

Pored impromptu predavanja, tematska predavanja biraju se na presjeku različitih oblasti, konkretno inženjerske oblasti za koju je predavač specijalizovan i relevantne druge oblasti u kojoj predavač posjeduje upotrebljivo iskustvo. Za svrhu ovih predavanja, predavač po potrebi analizira i priprema materijale na osnovu postojeće literature i objavljenih naučnih radova iz oblasti od interesa. Shodno tome, nekoliko relevantnih tematskih predavanja, kao i njihovi kratki opisi dati su ispod. Nazivi ovih predavanja, njihove specifičnosti kao i detalji ovdje su dati radi demonstracije, te su podložni izmjenama, dodavanju ili uklanjanju, s obzirom na potrebe radionice, ishode istraživanja i pripreme predavača, trenutni tok impromptu tematike, kao i prikladnost s obzirom na vrijeme i mjesto održavanja.

KORISNIČKI INTERFEJSI I NJIHOV IMPLICITNI PSIHOLOŠKI UTICAJ

Relevantne oblasti: interakcija čovjek-računar, bihevioralna psihologija, propaganda

Siže: Predavanje obrađuje način dizajniranja korisničkih interfejsa i korisničkog iskustva, i implicitnu ugradnju pristrasnosti autora, individualno i organizaciono, u konačni proizvod, kao i uticaj, kako tehnološki tako i psihološki, korištenih alata na cjelinu procesa proizvodnje. Istražuje se i izlaže i implicitni i eksplicitni psihološki uticaj ovakvog pristupa, te se daju primjeri alternativnih praktičnih pristupa konstrukciji korisničkih interfejsa.

JEZIK, KREATIVNOST I SLOBODA MISLI

Relevantne oblasti: teorija izračunljivosti, gramatika, evolutivna biologija, filozofija uma

Siže: Obrađuju se osnove teorije izračunljivosti, hijerarhija Čomskog, kao i formalni tipovi gramatika u generativnom modelu Čomskog. Ova formalna platforma povezuje se sa pristupima softverski proceduralnog generisanja sadržaja, te se povezuje sa univerzalnim gramatikama Čomskog kao baza za osnovnu ideju kreativnosti i nastanak kreativnosti, kao i evolutivnu bazu za nastanak jezika, prema studijama Čomskog. Analizira se alternativni pristup lingvističke relativnosti i uticaj jezika na slobodu misli.

KRIPTOVALUTE I NJIHOV UTICAJ NA INFLACIJU

Relevantne oblasti: kriptografija, *blockchain* tehnologije, trgovinska ekonomija, socijalni inženjering, globalizacija, krivično pravo

Siže: Kriptovalute i njihove odgovarajuće *blockchain* platforme analiziraju se i sa tehnološke i sa ekonomske strane. Obrađuje se tematika decentralizacije i poredi njena praktična izvodljivost, te stvarni nivo decentralizacije pri upotrebi kriptovaluta. Izlažu se neki pristupi monetarnom dobitku zbog nedostatka regulacije, kao i uticaj digitalne virtuelne trgovine na ekonomske tokove.

TEHNOLOŠKI PROPAGIRANA POSTHUMANISTIČKA SEMIOTIČKA IDEOLOGIJA

Relevantne oblasti: distribuirani sistemi, vještačka inteligencija, semiotika, mimetika, analitička psihologija

Siže: Globalno dostupna tehnologija omogućila je hiperbolizaciju specifičnih ljudskih karakteristika do nivoa na kom oni poprimaju sasvim nov oblik, te počinju da predstavljaju mehanizam populacione kontrole koji nije pod direktnom upravom individua niti organizacija, već djeluje implicitno i semiotički. Analizira se porijeklo i mogućnost razvoja ovakvog vida kontrole, kao i njegova sprega sa kulturnim razvojem.

VJEŠTAČKA INTELIGENCIJA I DRUŠTVENE POSLJEDICE RAČUNARSKE OPTIMIZACIJE

Relevantne oblasti: vještačka inteligencija, mašinsko učenje, nauka o podacima, socijalni inženjering, semiotika, propaganda

Siže: Paradigma rada u oblasti dubokog mašinskog učenja primarno je optimizaciona, gdje se neuronske mreže obučavaju specifikacijom funkcija koštanja i optimizacijom parametara mreže ka njihovoj minimizaciji. Kada se ovakvi sistemi uvedu u globalnu upotrebu širokom distribucijom, njihovi tipično benigni sporedni efekti mogu da izazovu značajne, perniciozne i kratkoročno

neprimjetne društvene i psihološke promjene. Ovo predavanje izlaže teoretske i praktične primjere ovih efekata.

PROCEDURALNO GENERISANJE SIMFONIJSKIH KOMPOZICIJA

Relevantne oblasti: proceduralno generisanje, formalne gramatike, konstrukcija kompajlera, muzička teorija, obrada signala, orkestracija

Korištenjem algoritamskih pristupa koji kombinuju domensko znanje iz oblasti muzičke teorije i orkestracije u sprezi sa teorijom konstrukcije kompajlera može da se konstruiše jezik za iskazivanje apstraktnih muzičkih ideja sa ciljem stvaranja orkestarske muzike putem vještačke kreativnosti. Predavanje izučava različite pristupe proceduralnom generisanju muzike, te izlaže praktične i teoretske metode upotrebe formalnog matematičkog aparata za pisanje orkestarskih kompozicija za simfonijski ansambl.

SIMULACIJA MUSKULATURE RADI PRONALAZENJA OPTIMALNE TEHNIKE UDARCA

Relevantne oblasti: mašinsko učenje, anatomija, kineziologija, borilački sportovi

Učenje sa podstrijekom je vrlo efikasna metoda iz oblasti mašinskog učenja koja se tipično koristi za obučavanje virtuelnih agenata da djeluju u virtuelnom okruženju. Pokazuje se da ovaj pristup mašinskoj optimizaciji može da produkuje biomehanički ispravne pokrete na virtuelnom ljudskom skeletu sa ispravno modelovanom muskulaturom. Ovo predavanje izlaže rad treće strane na ovu temu, te analizira efikasnost naučenog virtuelnog pokreta i poredi ga sa klasičnom tehnikom u borilačkim sportovima, sa ciljem izvođenja zaključaka o optimalnoj upotrebi relevantnih kinetičkih lanaca.

TOK, TRAJANJE I OGLAŠAVANJE PREDAVANJA

Ova predavanja predstavljaju individualni pokušaj angažovanja studenata i svih onih koji vrednuju akademski ideal i ciljeve, da se taj isti ideal sačuva i njeguje. U skladu sa tim, trajanje radionice nije vremenski ograničeno, jer ona predstavlja vid cjeloživotnog učenja, te se organizuje nezavisno od tekućeg semestra ili termina ispita.

Tok i trajanje predavanja, prema tome, u cjelini zavisi od raspoloživosti predavača, te se realizuje u okviru definisanom ovim dokumentom i predstavlja striktno individualni angažman iste osobe. Za oglašavanje, komunikaciju i logistiku, predavač koristi sopstvene platforme i mehanizme. Predavač se obavezuje da izbjegne reklamiranje ili preferenciju bilo koje individualne institucije, korporacije ili društvene organizacije, te da djeluje nezavisno, odgovorno i akademski.

